

Силабус дисципліни (курсу)

«Митна справа»

Ступінь освіти: бакалавр
Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Посилання на курс у системі дистанційного навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=52>

Семестр: 8
Кількість кредитів: 3
Мова викладання: українська

Розклад занять: <https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=926>

Керівник курсу

П.І.П. Сидор Галина Вікторівна

науковий ступінь кандидат економічних наук
вчене звання доцент

Контактна інформація: Тел. (067) 916-09-03
e-mail: sidor.gal@ukr.net

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування теоретичних знань щодо сутності та особливостей реалізації митної справи, функціонування митних інституцій в державі, здійснення митної політики через митно-тарифні та нетарифні інструменти, використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, набуття практичних навичок використовувати одержані знання для обґрунтування складних професійних рішень і вирішення проблем під час професійної діяльності в умовах невизначеності, ризиків та динамічних змін у митній сфері.
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	1
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	«Фінанси», «Податкова система», «Бюджетна система»

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
ЗК 01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 02.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 03.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 05.	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 06.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 07.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 08.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 09.	Здатність бути критичним і самокритичним.
СК 01.	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
СК 02.	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
СК 03.	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
СК 04.	Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
СК 05.	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
СК 06.	Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК 07.	Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
СК 08.	Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК 09.	Здатність здійснювати ефективні комунікації.
СК 10.	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
СК 11.	Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
СК 12.	Здатність розуміти функціонування фондового ринку та особливості торгівлі цінними паперами.
ПР 02.	Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
ПР 04.	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР 05.	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
ПР 07.	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
12	8	4		12	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі	
4	4	2		4	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	ознайомитися із предметом та завданням дисципліни «Митна справа»; дослідити історичні аспекти розвитку митної справи; охарактеризувати суть, організаційно-правову основу та форми митної політики, сформувані здатність до діагностики стану митної системи України; охарактеризувати структуру, визначити функції та основні завдання органів державного регулювання митної справи; сформувані знання механізму функціонування державних фінансів, у т.ч. митної системи держави, митної служби.
4	2			4	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	закріпити знання про нетарифні обмеження ЗЕД; розкрити суть основних методів нетарифного регулювання; застосувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань щодо використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД; вивчити методи нетарифного регулювання ЗЕД; дослідити світову практику використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД; навчитися володіти методичним інструментарієм діагностики стану системи регулювання ЗЕД.
4	2	2		4	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	вивчити суть мита, дослідити його функції та класифікацію; визначити види й структуру митних тарифів; ознайомитися з Українською класифікацією товарів ЗЕД та порядком визначення митної вартості; сформувані здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях щодо калькулювання митних платежів; вивчити сутність та класифікацію митних платежів; оволодіти навиками нарахування та сплати мита, акцизного податку, ПДВ та інших митних платежів при переміщенні товарів через митну територію України.

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
18	12	6		18	Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України	
4	4	2		4	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	охарактеризувати поняття митного режиму та його видів; визначити характерні ознаки різновидів митного режиму та умови поміщення товарів під відповідні митні режими; навчити застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань щодо переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон держави.
4	2	2		4	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	розкрити сутність поняття митного контролю; охарактеризувати форми митного контролю; визначити організаційні основи попереднього документального контролю; дослідити особливості організації митного контролю на пунктах пропуску через митний кордон держави; розкрити суть поняття зони митного контролю; вивчити технологічні схеми здійснення та організації митного контролю; навчитися застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань здійснення форм митного контролю.
4	4	2		4	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	обґрунтувати правові підстави здійснення митного оформлення товарів; розкрити його суть; визначити порядок та строки митного оформлення; вивчити види декларацій та документи, необхідні для митного оформлення, а також охарактеризувати порядок та строки митного декларування; визначити права та обов'язки декларантів; навчитися застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти при здійсненні митного оформлення товарів і транспортних засобів.
6	2			6	Тема 7. Порухення митних правил та контрабанда товарів	визначити поняття контрабанди та розглянути заходи протидії митних органів в процесі боротьби з незаконним переміщенням товарів через митний кордон України; опанувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних в процесі притягнення до відповідальності за ПМП; навчитися ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних щодо ПМП; збирати та

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
						аналізувати необхідну фінансову інформацію в процесі запобігання митним правопорушенням.
30	20	10		30	Всього	

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpd.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»». Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Здобувач, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до екзамену	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі здобувачі, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома здобувачів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності здобувачів. Здобувачі, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу».
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної

діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів з вивчення дисципліни «Митна справа»:

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T3	T4	T6	...	T7		

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення для здобувачів здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Нормативні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1947). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Тех 2. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-Х (з наступними змінами та доповненнями). URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10 3. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур : Міжнародний документ від 18 трав. 1973 р., редакція на 26 черв. 1999 р. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643 4. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21 лист. 1982 р. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_267 5. Митний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 01 верес. 2021 р. Київ : ЦУЛ. 2021. 289 с. 6. Наказ ДФС України від 16 груд. 2013 р. № 804 «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них». URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14 7. Наказ ДФС України від 15 черв. 2012 р. № 731 «Про затвердження Порядку відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів, Порядку обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування та розмірів відшкодувань за зберігання на складах митних органів товарів і транспортних засобів». URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1140-12 8. Наказ ДФС від 24 трав. 2012 р. № 599 «Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення». URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12
Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 9. Валігура В. А., Герчаківський С. Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. <i>Світ фінансів</i>. 2022. № 3. 10. Герчаківський С. Д. Антикризове податково-митне регулювання в контексті протидії поширенню COVID-19 в Україні. Збірник наукових праць «Економічний аналіз». 2022. № 3. 11. Герчаківський С. Д., Сідляр В. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Тернопіль. 2020. 280 с. 12. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Терлецька В. О. Митна справа : підруч. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2021. 240 с. 13. Практикум з навчальної дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. С. Д. Герчаківський.

	Тернопіль : ЗУНУ. 2022. 39 с. URL : http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46339
Додаткова література	<p>14. Сидорович О. Ю., Герчаківський С. Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. <i>Світ фінансів</i>. 2021. № 1. С. 210–226.</p> <p>15. Сидор Г. В., Маринчак Л. Р., Зелінська Г. О. Протидія порушенню митних правил та контрабанді. <i>Науковий вісник ІФНТУНГ</i>. Серія : «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості». 2021. № 1 (23). С. 137–148.</p> <p>16. Сидор Г. В., Савків У. С., Андрусів У. Я. Митний простір України: проблемні аспекти та прагматизм їхнього вирішення. <i>Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс»</i>. 2021. Вип. 1–2. С. 40–46.</p> <p>17. Сидор Г. В., Савків У. С. Удосконалення митно-тарифного регулювання в Україні. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матер. V Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 14–15 квіт. 2022 р.). Полтава, 2022. С. 410–411.</p> <p>18. Сидор Г. В., Сидор В. В. Удосконалення системи нетарифного регулювання. Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу : зб. матер. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Кам'янець-Подільський, 01 лют. 2023 р.). Кам'янець-Подільський, 2023. С. 306–308.</p> <p>19. Сидор Г. В., Савків У. С. Митно-тарифні та нетарифні інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності : зб. IX Всеукр. наук. читань пам'яті С. І. Юрія (м. Тернопіль, 17 лист. 2023 р.). Тернопіль, 2023. С. 169–174.</p> <p>20. Сидор Г. В., Коркушко О. Н., Савків У. С. Моніторинг результативності здійснення митних процедур на митниці. <i>Інклюзивна економіка</i>. 2024. Вип. 1 (03). С. 72–76.</p> <p>21. Сидор Г. В., Коркушко О. Н., Тимків А. О. Оцінювання ефективності здійснення митних процедур на митниці. <i>Інклюзивна економіка</i>. 2024. Вип. 4 (06).</p> <p>22. Customs blueprints: path ways to better Customs. URL : https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathwaysbetter-customsen</p> <p>23. Defence Export Controls. (n.d.). URL : http://www.defence.gov.au/ExportControls/</p> <p>24. EU Customs strategy : Taxation and customs union / European Commision. URL : https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en.</p> <p>25. EU: New customs pre-arrival security and safety regime in March 2021. URL : https://home.kpmg/us/en/home/insights/2020/05/tnf-eu-new-customs-pre-arrival-security-andsafety-regime-in-march-2021.html</p>

Гарант освітньої програми

Андрій ТИМКІВ

Завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування імені С. Юрія

Андрій ТИМКІВ